

Seizoen 2018-2019 Nieuwsbrief nr. 2, december 2018.
secretariaat: Maria van Boechoutlaan 23, 3984 PE Odijk; tel: 030-6562057;
mail: janvangeest@ziggo.nl

Agenda en informatie

Inhoud: tijdschrift, activiteiten, agenda, buitengewone ledenvergadering en informatie.

Dinsdag 29 Januari 2019 lezing over Jan Blanken door Chris Will in Wijk bij Duurstede met voorafgaand een korte buitengewone ledenvergadering, met slechts 1 agendapunt: voordracht en benoeming nieuwe penningmeester en nieuw algemeen bestuurslid.

Zaterdag 13 april 2019 grote excursie naar Friesland

Dinsdag 16 april 2019 lezing over Maarten van Rossum door Sander Wassing in Werkhoven. Voorafgaand aan deze lezing de reguliere ledenvergadering van 2019 (van 19.30 tot 20.00 uur).

Donderdag 16 mei 2019 lezing over Jan van Brederode door Frits van Oostrom in Houten

Tot en met 26 jan 2019– Expositie Schatten van Vechten – Oude Station Houten
Het lijkt eindelijk winter te worden. We hebben – hopelijk allemaal – genoten van de “historisch” warme zomer en de heerlijke herfst. Maar nu zijn de donkere dagen voor kerst toch echt begonnen.

Voor het eerst dit jaar hebben we **geen** lezing gepland in de decembermaand omdat de opkomst de laatste drie jaar wel heel erg klein was. Het is kennelijk voor iedereen een drukke maand.

We zijn druk bezig met het programma voor het voorjaar van 2019. En dat doen we met veel plezier.

Hieronder ziet u wat we voor u al geregeld hebben.

In deze decemberenvelop vindt u ook ons tijdschrift nr. 4 van 2018. We hopen dat u – naast de kerstboom – geniet van de mooie verhalen in dit decembernummer.

De Historische Kring Tussen Rijn en Lek is ook actief op **Facebook en Twitter**. Via deze kanalen proberen we een jonger publiek te interesseren voor de geschiedenis van onze regio en de evenementen van de Historische kring. Heeft u ook Facebook of Twitter? Volg ons dan via: <https://www.facebook.com/Tussenrijnenlek/> of <https://twitter.com/tussenrijnenlek>

Op dinsdag 29 januari 2019 geeft Chris Will een lezing over Jan Blanken, één van de grondleggers van onze Nederlandse trots: de grote waterstaatkundige werken.

Waterstaatsman Jan Blanken (1755-1838), was verbonden aan talloze grote waterbouwkundige werken in Nederland, aangelegd in de beginperiode van de waterstaatszorg onder Keizer Napoleon, maar vooral onder Koning Willem I. Om deze pionier onder de waterbouwkundigen aan de vergetelheid te onttrekken was afgelopen najaar in het Stedelijk Museum Vianen een tentoonstelling gewijd aan Jan Blanken en zijn innovatieve werken. Bekende namen als Leeghwater (droogmakerijen) en Lely (afsluitdijk) zijn onlosmakelijk verbonden aan indrukwekkende waterwerken. Echter, Jan Blanken was minstens zo bepalend, zo niet

invloedrijker geweest op de vormgeving van ons Nederlandse landschap. Veel van zijn werken kunnen we, door zijn innovatieve vindingen en creativiteit, bestempelen als kroonjuwelen van land- en watermanagement.

In de lezing wordt aan de hand van unieke modellen, ontwerptekeningen, prenten en kaarten ingegaan op zijn innovatieve vindingen zoals de waaiersluis en de vlotbrug. Maar Blanken was ook vormgever van het droogdok in Hellevoetsluis, de marinehaven van Den Helder, het Noordhollands Kanaal, de Napoleontische Route Imperiale (eerste rijksweg), de Nieuwe Hollandse Waterlinie en een groot aantal objecten die nu nog beleefbaar zijn in de nabije regio.

Chris Will (1953) uit Everdingen is kunsthistoricus met als specialisatie militaire architectuur. Hij was 20 jaar werkzaam bij Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam. Sinds 2008 werkt hij voor het Nationaal Project Nieuwe Hollandse Waterlinie, dat zich bezighoudt met behoud en herontwikkeling van de waterlinieforten en het post-militaire landschap. Will was nauw betrokken bij de tot standkoming van het Waterliniemuseum Fort bij Vechten bij Bunnik. Zijn boek *Sterk Water : De Hollandse Waterlinie* is een standaardwerk over dit typisch Hollandse verdedigingsmiddel. De lezing vindt plaats in **De Open Hof, Kerkstraatje 4, Wijk bij Duurstede**. De toegang is gratis.

De zaal is open om 19.30 uur. De lezing begint om 20.00 uur. De toegang is gratis.

Buitengewone ledenvergadering

Voorafgaand aan deze lezing is een buitengewone (en zeer korte) ledenvergadering gepland met maar 1 agendapunt, de benoeming van twee nieuwe bestuursleden.

Helaas waren er in het bestuur onlangs 4 vacatures. Daarvan zijn er inmiddels 2 vervuld, waaronder die van penningmeester. **Sierk de Jongh** uit Houten is bereid deze taak op zich te nemen. Volgens de statuten moet een benoeming in het bestuur geschieden door de ledenvergadering. Omdat we de penningmeester zo snel mogelijk willen benoemen (het is voor de interim-penningmeester veel extra werk) hebben we besloten voorafgaand aan deze lezing een korte ledenvergadering te houden om de nieuwe penningmeester aan u voor te stellen en te benoemen. Het tweede nieuwe bestuurslid is **Tom Schrijvers**, en ook hem willen we graag in deze vergadering aan u voorstellen en u toestemming vragen hem te benoemen.

Als er andere gegadigden zijn, worden zij verzocht zich tijdig te melden bij de secretaris, *Jan van Geest* (tel: 030-6562057; mail: janvangeest@ziggo.nl)

Excursies

Op zaterdag 13 april 2019 gaan we op **Grote Excursie**. Doel dit jaar is **Friesland**. Herman Steenman en Peter Koch zijn al druk bezig voor u een mooie en interessante dag te verzorgen. We zullen het recent geopende Fries landbouwmuseum in Goutum (bij Leeuwarden) bezoeken en vervolgens het nabijgelegen Poptaslot in Marsum met bijbehorend gasthuis, hofje en kerk. We sluiten de dag af in Harlingen met een stadswandeling waarna u nog even zelf in de stad kunt rondkijken of een terrasje kunt bezoeken. Een volledig verzorgde dag met koffie en luch en als afsluiting een gezellig diner inbegrepen. Noteert u deze datum dus in uw agenda, nadere informatie en mogelijkheid tot aanmelden volgt in een folder.

Lezingen

Op dinsdag 16 april 2019 geeft Sander Wassing een lezing over een berucht veldheer uit de 16de eeuw: Maarten van Rossum onder de titel: **De plundertochten van Maarten van Rossum door Holland en het Sticht “Blaken en branden is het sieraad van de oorlog”**

De beruchtste veldheer van de zestiende eeuw was Maarten van Rossum (ca. 1490-1555): “*Blaken en branden is het sieraad van de oorlog*”. Zijn lijfspreuk werd door hem en zijn soldaten omgezet in meedogenloze daden. Kerkklokken, zendboden en rookkolommen aan de horizon waarschuwden mensen dat de ‘*gelderaers*’ in aantocht waren. Van Rossum stond in de zestiende eeuw bekend als de ‘Gelderse Atilla’ en de ‘*gesel van de boeren*’.

Landsheer Karel V (1500-1558) koesterde de ambitie om alle Nederlandse provincies aan zijn gezag te onderwerpen. Dat betekende dat hij ook het hertogdom Gelre bij zijn gebieden wilde voegen; een ambitie waar de Gelderse hertogen zich uiteraard fel tegen verzetten. De gewone man kreeg de rekening gepresenteerd van het conflict dat tot 1543 steeds hoger opliep. Decennia lang hield Maarten van Rossum in dienst van de Gelderse hertogen door terreur en guerrillaoorlogvoering de Nederlanden in zijn greep. Die dreigingen kwamen in het jaar 1527 dichtbij voor de inwoners van zestiende-eeuws Maartensdijk. Het slot van de bisschop van Utrecht, Huis Ter Eem bij Eembrugge, werd toen door Van Rossum ingenomen. Dit betekende dat soldaten de regio onveilig maakten. Wie was Maarten van Rossum en wat dreef hem? Welke krijgsbuit streek hij op en welke tactieken werden gebruikt? Waren zijn plundertochten succesvol? Deze en andere vragen worden tijdens de lezing aan de orde gesteld.

Zeven jaar geleden besloot Sander Wassing de studierichting te volgen waar zijn hart naar uitgaat: geschiedenis aan de Universiteit Leiden. Zijn scriptie schreef hij over de Beeldenstorm en Alva's Raad van Beroerten. Sinds zijn afstuderen in 2013 is hij werkzaam als freelance historicus. Hij organiseert lezingen, schrijft artikelen, verzorgt gastlessen op scholen en verricht archiefonderzoek. In de lezingen die hij geeft, legt hij ik altijd het verband tussen het onderwerp en de lokale geschiedenis. Daarnaast is hij als conservator verbonden aan de Stichting Historisch Museum Hazerswoude.

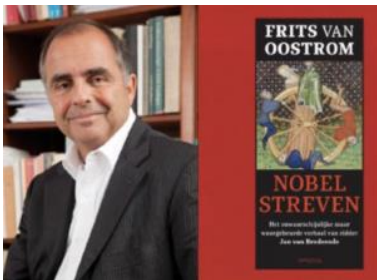
De lezing vindt plaats in **Het Wapen van Werkhoven, Herenstraat 31, Werkhoven**. De zaal is open om 19.30 uur. De lezing begint om 20.00 uur. De toegang is gratis. Voorafgaand aan deze lezing de korte reguliere ledenvergadering van 2019, van 19.30 tot 20.00 uur.

Meer informatie hierover staat in de volgende nieuwsbrief.

Donderdag 16 mei 2019. Noteer deze dag vast in uw agenda!

De beroemde Nederlandse historicus **Frits van Oostrom** geeft voor ons een lezing over zijn nieuwste boek.

De voordracht zal, ondersteund door een rijke powerpointpresentatie, gaan over Van Oostroms veelgeprezen jongste boek: ***Nobel streven. Het onwaarschijnlijke maar waargebeurde verhaal van ridder Jan van Brederode***. Ook de "achterkant" van het boek zal aan de orde komen: aanleiding, motieven, werkwijze en onthaal ervan. Voor deze gelegenheid zal de spreker speciale aandacht besteden aan de relaties tussen de familie Brederode en Vianen en omgeving.

Frits van Oostrom is universiteitshoogleraar in Utrecht.

Daarvoor was hij hoogleraar te Leiden en gasthoogleraar aan Harvard University.

Ook was hij president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van

Wetenschappen, en voorzitter van de commissie die de Canon van Nederland

ontwierp, met 50 vensters. Zijn werk werd vele malen onderscheiden: o.a. met de

Spinozaprijs, de AKO literatuurprijs (voor *Maerlants wereld*) en de Gouden

erepenning van de Koninklijke Vlaamse Academie van Wetenschappen.

Nobel streven kreeg onlangs de Libris Geschiedenis Prijs, als – volgens de jury – het

beste Nederlandse historische boek van 2017-2018. En.... het bestuur weet uit eigen

ervaring dat Van Oostrom een heel boeiend en humoristisch verteller is. Dit mag u

dus beslist niet missen.

De lezing vindt plaats in **De Engel, Burgemeester Wallerweg 2 in Houten**. De zaal is open om 19.30 uur. De lezing begint om 20.00 uur. De toegang is zoals altijd gratis.

Wij vinden het erg belangrijk dat de toegang gratis is, zodat zoveel mogelijk mensen de lezingen bij kunnen wonen. Achter in de zaal staat wel altijd een donatie-pot, waarin u eventueel een vrijwillige bijdrage in de kosten kunt deponeren.

Iets voor u om een Historische Kring te besturen?

Van de vier vacante plaatsen in het bestuur, die we in de vorige Nieuwsbrief meldden, zijn nog 2 vacatures open. *Sierk de Jongh* heeft aangegeven het penningmeesterschap op zich te willen nemen, waar *Tussen Rijn en Lek* erg blij mee is. *Tom*

Schrijvers heeft zich gemeld als kandidaat algemeen bestuurslid. Het bestuur heet hen meer dan hartelijk welkom. In de buitengewone ledenvergadering op 29 januari 2019 zal het bestuur hen aan u voor dragen. Het besluit ligt bij u!

De twee open gebleven plaatsen betreffen een bestuurslid dat ondermeer de ledenadministratie verzorgt en een breed inzetbaar bestuurslid. Naast uw (eventuele) specifieke taak bent u lid van het bestuur. Wij vergaderen ca. 6x per jaar 2 uur. De bestuursleden vinden allemaal de historie van ons gebied boeiend en we vinden het leuk en gezellig met elkaar bezig te zijn om te organiseren dat de (historische) kennis wordt behouden, vermeerderd en uitgedragen. Omdat de historische Kring werkt in het Kromme Rijngebied (Houten, Bunnik, Wijk bij Duurstede) willen we graag uit elke gemeente vertegenwoordigers in het bestuur. Op dit moment is er maar één bestuurslid uit Bunnik. Wij zijn blij met elke kandidaat die zich meldt, maar met iemand uit Bunnik nog extra!

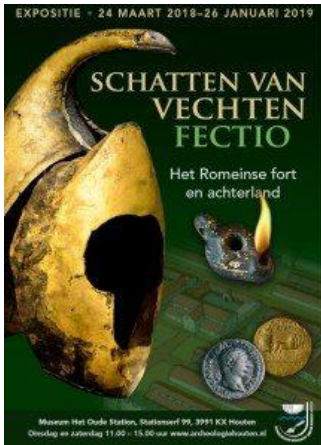
Is uw belangstelling gewekt, aarzel niet om contact op te nemen met de secretaris, Jan van Geest (*tel: 030-6562057; mail: janvangeest@ziggo.nl*), of met een van de andere bestuursleden.

Kaapse bossen

De excursie naar de grafheuvels van de Kaapse bossen, die in het najaar van 2018 drie maal gehouden is, was een groot succes. Zo'n 100 personen hebben deze excursie met veel plezier gedaan.

De unieke excursie is een gezamenlijk initiatief van het Team Erfgoed van de Gemeente Heuvelrug, de Vereniging Natuurmonumenten locatie Kaapse Bossen en de Historische Kring Tussen Rijn en Lek. Natuurmonumenten gaat deze excursie standaard in haar educatieve programma opnemen. U kunt op hun **website** (www.natuurmonumenten.nl) zien, wanneer er weer een rondwandeling gepland is, maar de excursie wordt ook op aanvraag van een groep gehouden.

Schatten van Vechten – Laatste kans om de tentoonstelling te zien.

Toen het nieuwe fort van de Hollandse Waterlinie in 1867 werd gebouwd, stuitten de bouwers op funderingen van een veel oudere versterking. Het bleken resten te zijn van castellum Fectio, een van de eerste Romeinse forten langs de noordelijke Limes. Archeologie stond in ons land toen nog in de kinderschoenen. Echter vanaf het eind van de 19de eeuw tot aan het moment dat het Waterliniemuseum werd gebouwd, is er niet alleen door beroepsarcheologen opgegraven, maar ook door detector- en amateurarcheologen. Door de grote hoeveelheid vondsten krijgen we een goed beeld van het leven in de tijd dat de Romeinen hier waren.

Het gaat echter niet alleen om het militaire fort, maar ook over de Vicus (het dorp) dat bij bijna elk Castellum aanwezig was. De Romeinse bewoning in en rondom Houten komt ruim aan bod.

Het Oude Station vindt u aan Het Stationserf 99, 3991 XX in Houten.

Openingstijden: dinsdag en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur en op

afspraak, tot 26 januari 2019. Telefoon: 030-6379909, e-

mail: info@archeologiehouten.nl

Meerijden met elkaar!

Eén van de opmerkingen van leden in het kader van onze enquête was dat het prettig zou zijn als leden zouden kunnen meerijden met anderen naar lezingen en excursies en dergelijke. Niet iedereen heeft een auto en sommige van onze locaties zijn weliswaar historisch fraai, maar soms ook moeilijk te bereiken als je geen auto rijdt.

Het bestuur stelt voor dat leden die iemand willen/kunnen meenemen dat aangeven bij Norma Mulder. Mensen die graag mee willen rijden kunnen dat ook aangeven.

Norma probeert het aanbod en de vraag dan te matchen. U kunt dit doen per mail: norma.han@casema.nl of per telefoon: **0343-591568** (bij geen gehoor inspreken en telefoonnummer noemen).

Jaarlijkse contributie

Wij verzoeken u uw contributie voor het lidmaatschap van de *Historische Kring*

'Tussen Rijn en Lek' voor het verenigingsjaar 2019 te voldoen. Gaarne €

25,- overmaken naar **IBAN NL23 RABO 0329807498** van de Historische Kring *'Tussen Rijn en Lek'* onder vermelding **contributie 2019** met vermelding van

uw **NAAM en POSTCODE**. Lidmaatschap voor studenten en scholieren is € 12,50, voor leden in het buitenland zijn de kosten € 40,- per jaar.

ANBI-instelling

De Historische Kring '*Tussen Rijn en Lek*' is al vele jaren een officiële culturele Algemene Nut Beogende Instelling (ANBI). Deze status heeft fiscale voordelen voor de schenker en ook voor onze vereniging met zijn vele werkgroepen. Om deze status te mogen behouden hebben we de plicht en vinden we ook het onze plicht onze achtergronden en doelstellingen te publiceren op onze website www.tussenrijnenlek.nl, als mede onze officiële positie, onze activiteiten en plannen. Informatie/advies aangaande schenkingen '*Tussen Rijn en Lek*'.

Penningmeester: Otto Wttewaall, Wickenbughseweg 15, 3997 MT Houten. Tel.: 06-44217384, E-mail: ottowttewaall@gmail.com

Leden werven nieuwe leden!

Een vereniging heeft alleen bestaansrecht door haar leden. Wij proberen op vele manieren mensen te interesseren voor de historische kring *Tussen Rijn en Lek*. Wellicht wilt u, als lid, ons daarbij helpen door de vereniging onder de aandacht te brengen bij iemand die – net als u – geïnteresseerd is in de geschiedenis van het mooie Kromme Rijngebied. Nieuwe leden ontvangen een leuk welkomstpakket.

Wanneer u hiervoor extra folders wilt ontvangen om uit te delen, kunt u die opvragen bij **Herman Steenman**. Tel: 030-6342644 of mail: hjjsteenman@xs4all.nl

We hopen velen van u in 2019 weer te ontmoeten op onze activiteiten en wensen u een sfeervolle kerst, een mooi slot van 2018 en natuurlijk een geweldige start in 2019!

Het bestuur

15 december 2018